

Handläggare
Mira Hansson
Telefon: 08-50822141

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2026-04-23

Riktlinje för barnsäkerhet i kommunala förskolor

Yttrande till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

I 2025 års budget fick förskolenämnden i uppdrag att revidera *Säker förskola, riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholm stads kommunala förskolor*. Syftet med revideringen av riktlinjerna är stärkt systematik och likvärdighet i barnsäkerhetsarbetet inom stadens förskolor. Den nya strukturen tydliggör ansvarsfördelning och stärker det systematiska arbetet. Fokus i barnsäkerhetsarbetet är det förebyggande arbetet, men det ska också finnas förberedelser för allvarliga händelser och kriser. Även den lokala kontexten är viktig för barnsäkerhetsarbetet.

Stadsdelsförvaltning anser att den reviderade riktlinjen väl överensstämmer med de ambitioner som funnits i arbetet med att uppdatera innehåll och struktur efter förändringar såväl inom staden som ute i samhället. Förvaltningen har, på olika sätt, varit delaktig i framtagandet av den nya riktlinjen och har genom detta haft stor möjlighet till inflytande och påverkan. Utifrån detta ställer sig förvaltningen positiv till den nya riktlinjen.

Bakgrund

I förskolenämndens verksamhetsplan för 2025 framgår det att förskoleförvaltningen ska revidera *Säker förskola, riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholm stads kommunala förskolor* (hädanefter *Säker förskola*). Kommunfullmäktige beslutade om riktlinjerna *Säker Förskola* i juni 2018 och dessa har därefter reviderats två gånger, 2020 och 2023.

Sedan beslutet 2018 har säkerhetsfrågor fått ökat aktualitet, bland annat till följd av Covid 19-pandemin, våldsdåd i lokalsamhället och skolmiljöer samt förändringar i Sveriges säkerhetsläge. Detta har bland annat lett till revideringar i både nationella och

kommunala styrdokument. För att säkerställa ett relevant och effektivt barnsäkerhetsarbete har därför en revidering av riktlinjerna blivit alltmer aktuell.

Ärendet

Alla barn har rätt till en trygg och säker uppväxt. *Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskola* ska stärka systematiken och likvärdigheten i barnsäkerhetsarbete i stadens förskolor.

Förskoleförvaltningen har reviderat riktlinjerna i samverkan med stadsdelsförvaltningarna, dels genom en referensgrupp med representation från fyra stadsdelsförvaltningar, däribland Hägersten-Älvsjö, och dels genom samverkan med skolcheferna.

Med hänsyn till arbetets komplexitet och överlappande perspektiv har förskoleförvaltningen bedömt att en mer omfattande revidering av riktlinjerna är nödvändig. Syftet är att skapa ett mer sammanhållet och lättillgängligt dokument som underlättar förståelsen för barnsäkerhetsarbetet och som blir mer praktiskt tillämpbart för verksamheterna.

Behovet av en mer omfattande omarbetning bygger på flera faktorer:

- Förändrad lagstiftning sedan 2018, bland annat gällande egenvård och skolsäkerhet.
- Behov av tydligare ansvarsfördelning efter bildandet av förskolenämnden.
- Ökat behov av avgränsningar på grund av ett förändrat säkerhetsläge med ökat fokus på beredskap.
- Stadens förtydliganden kring beslutsnivåer för kommunala styrdokument.

Den reviderade riktlinjen är indelad i tre delar: *Inledning*, *Vägledning* och *Säkerhetsområden*.

Inledningen ramar in riktlinjen och beskriver viktiga utgångspunkter för arbetet, bland annat det förebyggande arbetet och barn som rättighetsbärare. Vidare beskriver inledningen avgränsningen mellan barnsäkerhetsarbetet, arbetsmiljöarbetet och beredskapsarbetet.

Delen *Vägledning* sätter säkerhetsarbetet i relation till nationella och kommunala styrdokument samt andra centrala utgångspunkter, såsom ansvarsfördelning i arbetet och det systematiska barnsäkerhetsarbetet.

Arbetet med barnsäkerhet är beskrivet utifrån tre nivåer: förebyggande arbete, allvarliga händelser och kris. Huvudfokus ska ligga på det förebyggande arbetet. På så sätt kan skolchef och rektor minska riskerna för att en allvarlig händelse eller kris sker, samtidigt som de kan öka sin beredskap inför sådana händelser.

Säkerhetsområden är den sista delen av riktlinjen och beskriver ansvaret mer detaljerat utifrån olika områden. Följande områden finns med:

- Övergripande ansvar i barnsäkerhetsarbete
- Barn som far illa i hemmet
- Barn som försvinner när verksamheten pågår
- Brand
- Brott mot barn i verksamheten
- Diskriminering och kränkande behandling
- Egenvård i förskolan
- Hot och våld
- Hygien och smittspridning
- Inne- och utemiljö
- Incidenter vid övergång mellan förskola och hem
- Informationssäkerhet
- Livsmedel
- Sjukdomsfall och personskador
- Utflykter
- Väderförhållanden

Det första området, *Övergripande ansvar i barnsäkerhetsarbetet*, ger en generell riktning åt barnsäkerhetsarbetet för de olika nivåerna i styrkedjan. Här finns även riktlinjer som är gemensamma för alla säkerhetsområden, såsom nämndernas ansvar att följa upp och implementera barnsäkerhetsarbetet. Det framgår även att rektor behöver säkerställa att medarbetare på förskolan har den kompetens som krävs för att kunna genomföra arbetet på ett professionellt sätt. För de övriga säkerhetsområdena är arbetet beskrivet mer specifikt utifrån respektive områdes särart.

Handlingsplaner

Den tidigare versionen av *Säker förskola* angav att varje förskola skulle ha elva handlingsplaner. Sedan dess har kommunfullmäktige beslutat om tillämpningsanvisningar för Stockholms stads stadsövergripande styrdokument. Tillämpningsanvisningarna förtydligar innehållet i olika typer av styrdokument och vilken nivå i styrkedjan som är beslutsfattande för respektive dokument. Handlingsplaner, policyer, program och riktlinjer är

stadsövergripande dokument som kräver beslut av kommunfullmäktige, medan bland annat vägledningar, rutiner och stödmaterial kan beslutas lokalt, exempelvis av nämnd.

Förskoleförvaltningen bedömer att det inte är ändamålsenligt eller resurseffektivt att de elva handlingsplanerna ska vara stadsövergripande. Förskoleförvaltningen har utifrån detta gjort en genomgång av dessa dokument för att bedöma hur dokumenten ska hanteras framöver.

Bedömningen har resulterat i följande förslag:

1. Brand

Området brand är redan idag starkt reglerat i nationella och lokala styrdokument. Med bakgrund av detta föreslår förskoleförvaltningen att handlingsplanen ersätts med rutiner för hur medarbetare ska agera i händelse av brand.

2. Hot och våld

Sedan 2025 ska varje förskola ha en beredskapsplan för hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Förskoleförvaltningen menar att denna plan och en kommunal handlingsplan mot hot och våld riskerar överlappa varandra. Förskoleförvaltningen föreslår därför att handlingsplanen utgår till förmån för en lokal beredskapsplan enligt skollagens krav.

3. Akut sjukdom och olycksfall

Förskoleförvaltningen föreslår att handlingsplanen ersätts med rutiner för hur ledning och förskolepersonal ska agera vid akuta sjukdomstillstånd och olycksfall, benämnda som *Sjukdomstillstånd och olycksfall*.

4. Dödsfall

Förskoleförvaltningen föreslår att handlingsplanen ersätts med rutiner för dödsfall.

5. Barn som far illa

Förskoleförvaltningen menar att det är av vikt att staden har vissa gemensamma utgångspunkter som är desamma i hela staden. Förskoleförvaltningen föreslår därför att området ska omfattas av rutiner för förskolan, som bör utgå från den vägledning som tillhör säkerhetsområdet *Barn som far illa i hemmet*. Framtagandet av denna vägledning behöver ta hänsyn till behovet av att kunna genomföra lokala anpassningar utifrån hur samverkan med socialtjänsten är uppbyggd i respektive stadsdelsområde. Publicering av en sådan vägledning planeras till 2026.

6. Barn som inte blir hämtat

Förskoleförvaltningen föreslår att handlingsplanen ersätts med rutiner för förskolan med den nya benämningen:
Incidenter vid övergångar mellan förskola och hem.

7. Barn som försvinner

Förskoleförvaltningen föreslår att denna handlingsplan ersätts med rutiner för förskolan, med en ny benämning: *Barn som försvinner under pågående verksamhet.*

8. Brott mot barn

Området är av en sådan karaktär att förskoleförvaltningen menar att det finns ett behov av likställiga rutiner i staden som helhet. Förskoleförvaltningen föreslår därför att området ska omfattas av rutiner för förskolan, som bör utgå från den vägledning som tillhör säkerhetsområdet *Brott mot barn i verksamheten*. Publicering av en sådan vägledning planeras till 2026. Vidare föreslår förskoleförvaltningen att rutinerna ska benämnas: *Brott mot barn i verksamheten*.

9. Missbruk

Förskoleförvaltningen menar att om förskola får kännedom om att det finns missbruk inom familjen ska de agera på samma sätt som vid annan oro för barnet. Mot bakgrund av detta föreslår förskoleförvaltningen att missbruk ska ingå i rutinen *Barn som far illa*.

10. Sekretesshantering

Området är av en sådan karaktär att förskoleförvaltningen menar att det finns ett behov av likställiga rutiner i staden som helhet. Förskoleförvaltningen föreslår att sådana rutiner bör utgå från den vägledning om förskolans sekretesshantering som tillhör säkerhetsområdet *Informationssäkerhet*. Publicering av en sådan vägledning planeras till 2026.

11. Värmebölja

Förskoleförvaltningen menar att områdets karaktär lämpar sig bättre som stödmaterial publicerat på intranätet. Förskoleförvaltningen föreslår därför att handlingsplanen ersätts med ett sådant material. Publicering av ett sådant stödmaterial planeras till 2026.

Utöver detta föreslår förskoleförvaltningen en vägledning som stöd i arbetet att motverka diskriminering och kränkande behandling. Förskoleförvaltningen gör denna bedömning utifrån att detta skulle kunna bidra till ökad likställighet i arbetet stadens kommunala förskolor, vilket även skulle stärka möjligheterna att följa upp arbetet på en stadsövergripande nivå.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för förskola. Ärendet informeras i samverkansgrupp den 7 april 2026.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen har varit delaktig i processen kring framttagande av reviderad riktlinje för barnsäkerhet genom skolchef och deltagande i referensgrupp och anser att det slutgiltiga förslaget väl avspeglar förvaltningens inställning. Förvaltningen föreslår därmed att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande samt överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.

Lee Orberson
stadsdelsdirektör
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Liselotte Hedman
avdelningschef
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Bilagor

Remissunderlag Riktlinje för barnsäkerhet i kommunala förskolor

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lee Orberson, stadsdelsdirektör	2026-04-09
Liselotte Hedman, avdelningschef	2026-04-09